

NABLA

1990/91

**"Het gevaar komt niet van de zee,
maar van het vasteland"**

**een hoorspel
van
MICHAEL FAHRES**

**in samenwerking met
MICHAEL JÜLLICH**

**in opdracht van
De Bovenbouw/NOS Radio**

**met steun van
het Stimuleringsfonds voor Nederlandse
Culturele Omroepproducties**

Met dank aan:
Douglas R. Hofstadter, Janette Woolverton, Otto Weerth,
Aleister Crowley, Umberto Eco, Marcel Homet
en
Martin, Jan, Suze (de informerende vrouw), Arno ende
Haringvlietsluizen/Rijkswaterstaat

(voetstappen)

Stem En lopen door, doorlopen, de voetstappen, richting horizon en ergens in de toekomst het tweede snijpunt.

Presentator NABLA
"Het gevaar komt niet van de zee, maar van het vasteland"
Een hoorspel van Michael Fahres, in samenwerking met Michael Jüllich, gemaakt in opdracht van De Bovenbouw - NOS Radio, en met steun van het Stimuleringsfonds voor Nederlandse Culturele Omroepproducties.

Gids van het Delta Museum

Nou dat begrijp ik zo: We zijn natuurlijk niet zo piepjong meer en we hebben die watersnood meegemaakt en toen hebben we gezien wat wind en water kunnen doen en daar kwamen geen mensenhanden aan te pas. Maar nu, hier bij de Haringvlietsluizen vooral, zien we af en toe zoveel afval in het water dat we zeggen: Nu komt het gevaar niet van de zee, maar nu komt het gevaar van het land. Want niet iedereen is nog doordrongen ervan dat we met dat milieu spelen. We gooien gewoon veel te veel afval maar ook veel te veel gevaarlijk afval in het water. En nu, de mensen die hier met wind en water leven, denken niet alleen aan zee en strand en wind en ook niet aan storm maar vooral aan dat vuil: "Waar moeten we daar mee blijven?" Want onze rivieren, onze sloten, onze zee wordt totaal vervuild en we zeggen dan niet de watersnoodramp maar we zeggen nu de ramp die mensen ons aandoen.

Interviewer: Hoe was dat toen in 1953?

Gids van het Delta Museum

Nou, we wisten hier natuurlijk niet wat er ging gebeuren, we wachtten angstig af en we hadden natuurlijk als mensen die hier gewend zijn om te leven wel vaak wind en water gehoord en gezien. Maar toen ging de Haringvliet helemaal vol hier op het eiland Goeree-Overflakkee en ook de Grevelingen, beide zeearmen drongen helemaal in het land en kwamen elkaar daarachter waar nu de Volkerak gebouwd is tegen. De zee brak daar de dijken weg en toen liep het land vol. En hier bij Stellendam zitten wij eigenlijk maar op een smal strookje van het eiland Goeree-Overflakkee en de zee die nam alles en iedereen die zij tegenkwam mee.

Journal spreker:

Hier volgt een extra uitzending van de Radio Nieuwsdienst. In verscheidene plaatsen in het westen van het land is een noodtoestand ontstaan door abnormaal hoge waterstand. Mededelingen hierover van uiteenlopende aard bereikten ons tot nu toe van plaatsen langs de kust en van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden. Het eerste bericht kwam vannacht tussen 4 en half 5 uit Zwijndrecht waar de noodtoestand is afgekondigd. Het water sloeg over de dijken. Volgens berichten van een kwartier

geleden is de toestand kritiek. Er wordt met man en macht gewerkt aan versterking van de dijken.

Film commentator:

Dat was het bericht waarmee het Nederlandse volk op Zondag 1 februari 1953 wakkerschrok. De storm woedde toen nog in al zijn hevigheid en niemand kon zich eigenlijk een voorstelling maken van wat er die nacht gebeurd was en wat er die dag verder nog te gebeuren stond.

Het water steeg, de mensen zwoegden aan de dijken. Tot elke prijs moesten die behouden blijven, het mocht niet baten. Een ontzaglijke vloed stortte zich uit over de Zuid-Hollandse eilanden, Zeeland en West-Brabant,,

Journal spreker:

Hier volgen nadere berichten; De watersnood die vannacht en vanochtend in ons land is ontstaan heeft de omvang aangenomen van een nationale ramp. Helaas zijn de laatste uren behalve berichten over dijkdoorbraken en overstromingen ook mededelingen binnengekomen die melding maken van slachtoffers. Verscheidene polders zijn ondergelopen of worden op het ogenblik overstroomd. De toestand in het algemeen is nog zeer onoverzichtelijk. Mensen die op het ogenblik van de doorbraak in de polder onderweg waren werden door het water verrast. Anderen zitten op de bovenverdiepingen van hun huizen en zelfs in de polder. Ze hadden soms nauwelijks tijd om naar de zolders te vluchten.

Presentator

De ruggengraat van de Haringvlietsluizen wordt gevormd door Nabla-liggers. Dat zijn enorme op hun punt staande gelijkbenige driehoeken van beton. In iedere ligger vinden we opnieuw vier piramidevormen: met in het midden een naar de horizon gerichte piramide, het symbool van het mannelijke element vuur; en drie wederom naar beneden gerichte piramiden, het symbool voor het vrouwelijke element water. Het vuur wordt door het water omgeven.

Verteller

Ik ben moe. Het bloed stijgt naar mijn hoofd, als ik mijn ogen sluit voel ik het beter. Ik doe mijn ogen open. Het regent niet meer.

De klok tikt steeds harder. Ik moet de klok weggooien. Ik kan niet meer zitten. Het kussen is hard. Ik sta op, mijn armen zijn loom.

Misschien muziek, ik ga naar de versterker. De knop indrukken, de balansregelaar staat niet in het midden. Zo, is het goed. De tuner aan.

Ik heb de eindversterker vergeten. Ga ernaar toe. Aanzetten.
De stekker in het contact.
Ik hoor niets. De stekker máákt contact. Tuner? De antenne is
niet aangesloten, ik heb hem gisteren voor de t.v. gebruikt.

Heb geen zin om de antenne van beneden te halen. Dan maar
geen radio.
Een grammofoonplaat dan. Maar wat?
Weer jazz? Iets rustigs. Klassiek, nee ... even zoeken ... een
compact disc hoeft niet om te draaien ... n's kijken,
mmmmm, ken ik al, geen zin in.

Ik ben moe, zet alle apparaten uit. De regen tikt weer tegen het
raam.
Doe je ogen dicht, dat gaat niet, het is nog geen nacht. Je kan
daar toch niet gewoon gaan zitten? Mijn rug doet pijn van dat
voortdurend zitten. Dat is ook niet goed.

Ik glijd op de stoel naar voren. De stoel kantelt, het kussen is
te glad.

Ik kan niet blijven zitten, moet wat gaan doen, wat? Waar is
de kat? Die ligt beneden. Slaapt de hele dag.

Ik ga toch naar beneden. Oppassen, de trap is steil, naar links
gaan. Woonkamer, het is donker. Doe het licht aan. Zet de t.v.
aan. Liggen. Waar is het kussen. Ja, ... zo is het goed. 's
kijken. Ik hoor niets. De koptelefoon zit er nog in. Veel te
hard zo.
Nederland 1, een quiz, alweer een, die mensen daar!! Geluid
zachter.

Waar is de afstandsbediening? Ah ... daar op tafel. Liggen ...
zo is het goed.

Eens kijken, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. jammer, dat deze t.v. zo oud
is. Acht kanalen maar, dan maar instellen op het toestel zelf.
Moet ik weer opstaan. Nee, een videorecorder zou goed zijn.
Dan kom je helemaal niet meer in bed, dan blijf je hier liggen.

Er is vandaag niets op tv. Waar is het programmablad? Daar,
nee, oh ja, Gerda heeft het gisteren bij de oude kranten gelegd.
Heeft ze de bloemenwater gegeven?
Opstaan, ik doe meteen de t.v. uit. Onzin allemaal. Kat, hou je
kop. Is je eten op? Eerst de planten verzorgen. Nou, stil jij, je

hebt toch alles, wat wil je nou nog? Stom beest. Verveelt zich zeker.

Geef nog wat water, ga terug naar de woonkamer. Zal ik weer gaan liggen?

Ik ben zo moe, je wordt alleen nog moeier, als je gaat liggen. Misschien doet frisse lucht me goed. Regent het nog? Buitendeur open, het regent.

Vlug naar de auto, pet op, jas aan. Waar is die sleutel nou. Ah, ja hier in mijn zak. Goed. Afsluiten.

Wat is het nat, een klein buitje maar, dan houdt het zo op. Lopen, eindelijk bij de auto.

Portier open, zitten, portier dicht. Goddank, ik zit droog. Sleutel omdraaien, die blijft weer steken. Is het stuurslot weer. Motor starten, koppeling, eerste versnelling, daar gaat 'ie.

Presentator

De piramide is een geometrische figuur, die ontstaat door de hoeken vaneen rechthoek in het platte vlak te verbinden met één punt buiten het platte vlak.

De inhoud van een piramide is gelijk aan één derde maal lengte (van het platte vlak) maal breedte (van het platte vlak) maal hoogte (is het punt waarde lijnen samenkomen buiten het platte vlak).

Zoals iedere piramide heeft ook de CHEOPSPIRAMIDE een vierkant, kwadratisch grondoppervlak. Bij een zijde van 232.805 meter was de hoogte oorspronkelijk 148.208 meter.

De basis, de gelijkzijdige rechthoek dus, is 366 ellen. De 366 ellen zijn gebaseerd op de standaardmaat de heilige el, die gelijk is aan 1,728 voet. 366ellen staan voor het aantal dagen van een schrikkeljaar.

Vermenigvuldigen wij de heilige ellen van de Egyptenaren met 10.000, dankomen we aan de waarde 100 meter. Dit komt overeen met het middelpunt van de poolcirkel zoals berekend is door onze wetenschappers.

De omtrek van de vier zijden van de piramidebasis is 931,22 meter. Wanneer we dit getal delen door de dubbele hoogte, verkrijgen we de berekeningsfactor π (pi) = 3,1416.

Wanneer de verhouding tussen de omtrek van de piramide en de dubbele hoogte 3,1416 is, dan moeten de vier zijvlakken van het monument een hoek vormen met het grondvlak van $51^\circ 51'$. En dat is ook zo.

De hoogte van een piramide is gelijk aan het kwadraat van de wortel uit de oppervlakte van een piramidezijde.

Verteller

Het lukt mij niet om direct uit de parkeerhaven te komen, omdat iemand me heeft klem gezet.

‘s Kijken, geen fietsers meer, goed.
Tweede versnelling, koppeling, gas geven richtingsaanwijzer uit, kijken of er niemand aankomt. Er komt niemand. Prima.

Pfff, wat een hitte.
Er rammelt wat in de auto.
Er steekt iemand de straat over.
Eerste versnelling. Rood

De motor is afgeslagen, de motor is ook veel te koud.
Starten,. eerste versnelling, koppeling.
Het is niet goed om de hele tijd de koppeling ingedrukt te houden.
Ik ben blij dat ik niet op de fiets ben.
Dat gaat langzaam. Dat gaat veel te langzaam.
Raam open, wat een hitte, hier kan ik niet verder.

Nou, tweede versnelling, koppeling, raam dicht, want het tocht.
Die daar blijft staan.
De vogels vliegen ook veel lager door de hitte.
Oh, ja, die moet uitgerekend oversteken, zeker blind of zo.

Hier wordt de straat vierbaans. Altijd als je denkt dat hij vierbaans is, wordt ie weer smaller.

Toe maar, ben ik ook nog over een melkpak gereden.
Het stinkt hier, dat zal toch niet de auto zijn?
50 kilometer de uiterste limiet.
Ook een lekker systeem; staat één man bij het stoplicht en
drukt op de knop,
moeten tien auto's stoppen, ook niet echt efficiënt.
Maar ja, wel goed voor die man natuurlijk.

'n Lifter, naar Wageningen.
Nu moet ik opletten, waar de afslag is. Hier rechtdoor.

Die komt uit Zwitserland, Vaduz, Liechtenstein.
Mijn sigarettenpeuk uit de auto gooien. Die hoeft geen
belasting te betalen, de bofkont. Zo'n nummerbord is goud
waard.

Ah, daar staat het bord. Utrecht 57 kilometer, naar de snelweg.
Remmen, gas, richtingaanwijzer naar rechts. Gas, minutieus
geregistreerd.

D'r rammelt weer wat achterin. Ik moet die rommel er eens
uithalen.

Ze hebben allemaal hun licht aan, die blinden. Een groene
tunnel. Jammer, dat het al voorbij is. Nu komen we eindelijk
op de vierbaans weg. Helaas weer stoplichten. OK, links.
Rood.

Hollandse asperges, onbeperkt spare ribs eten. Dat bord hoort
bij dat restaurant.

Presentator

"Het snijvlak van de Meridiaan is in verhouding tot de
oppervlakte van de piramide basis gelijk aan π ."
Abbé Moreau zegt: "En dat is ook zo".

We kennen niet de exacte hoogte van de
CHEOPSPIRAMIDE; we moeten ons dus baseren op de
Pyramidion, de kleine uit goud vervaardigde piramide, die
bovenop de grote piramide stond als spits.

De lengte van de evenaar is gelijk aan: de hoogte van het Pyramidion maal de hoogte van de totale piramide, vermenigvuldigd met 10 tot de 5de macht.

Om de afstand te berekenen van de aardoppervlakte tot het middelpunt van de aarde, moet men de omtrek van de basis van de piramide vermenigvuldigen met 24 tot de 3de macht gedeeld door 2.

Vermenigvuldigen we de door de piramidebasis bedekte oppervlakte met 96 maal 10 tot de 8ste macht, dan is dat getal gelijk aan 196.810.000 vierkante mijlen, tevens de oppervlakte van de aarde.
Aglíe zegt: "En dat is ook zo".

Van de top tot de basis bedraagt de inhoud van de piramide, in Egyptische inhoudsmaat gemeten, ongeveer: 161.000.000.000

Hoeveel zielen zullen op de aarde geleefd hebben vanaf Adam tot op dit moment? Bij benadering: tussen 153.000.000.000 en 171.900.000.000.
Piazzí Smyth zegt: "En dat is ook zo".

THEORIA NUMERORUM TYPOGRAPHICA

De piramidale familie van stellingen.

$$\begin{aligned}(0 + 0) &= 0 \\(0 + S0) &= S0 \\(0 + SS0) &= SS0 \\(0 + SSS0) &= SSS0 \\(0 + SSSS0) &= SSSS0\end{aligned}$$

Veronderstellen we: $(0 + S0) = S0 = (0 + a) = a$
De geheel gekwantificeerde alomvattende keten is dan:
 $(0 + a) = a$
Wanneer alle ketens binnen de piramidale familie van stellingen vallen, dan is dit tevens een geheel gekwantificeerde alomvattende keten, die het geheel samenvat.

Bij voorbeeld: het symbool "+" doet geloven, dat iedere formule waar een plusteken in voorkomt, iets bekends, vertrouwds, iets verstandigs bevat, over de voor ons bekende,

vertrouwde operatie moet vertellen, die we optelling noemen. Het streek ons tegen de haren om het volgende, nieuwe axioma toe te voegen:

$$(0 + \text{ongeveer } a) = \text{ongeveer } a$$

Wanneer we dit axioma tegenover de piramidale familie van stellingenplaatsen, wordt men door een schijnbare tegenspraak tussen beiden gestoord.

Maar: het zou kunnen zijn dat deze schijnbare tegenspraak (laten we die Ω (Omega) noemen, niet dezelfde is, die wij tegenspraak noemen.

Het bovenstaande ontstond vanuit de vergelijking:

1. een piramidale familie van stellingen, die collectief veronderstellen, dat alle natuurlijke getallen een zekere eigenschap vertonen.

en

2. een enkelvoudige stelling, die lijkt te veronderstellen, dat niet alle natuurlijke getallen een zekere eigenschap vertonen. Naar analogie van het voorgaande: het Ω (Omega) systeem (dat een schijnbare tegenstelling veronderstelt) is net zo moeilijk te begrijpen, als de aannemelijke niet Euclidische Geometrie.

of:....

GENERALE PAUZE

Verteller

Ja, Utrecht 55 kilometer. Linksaf, koppeling, gas, derde versnelling. Daar staat een Belg aan de kant. Panne?

Wat zijn dat eigenlijk voor kleine groene bordjes, hierop staat 20,9. Zou dat de afstand zijn tot de eerstvolgende praatpaal? Ik heb geen pech! Meer dan 20 kilometer lopen, nee dat kan niet. 20,2 aha, afstanden van 100 meter, oh nee, 200 meter. 20,0. 200 meter rechts, hmm daar staat er één. Links is een tankstation, heb ik nog benzine? Ja, dat zal nog wel lukken.

Rood, koppeling, remmen, daar staan we weer. Ah, dat is zo'n nieuwe auto, raar model. Die komt, de achterrait, hoe dat in elkaar overgaat. Wanstaltig.

Audio Bell. Rechts weer een tankstation. 19,5. Parkeerplaats over 600 meter. Linksaf gaat naar ... nee, daar moet ik niet heen. Utrecht, rechtdoor.

Toe maar, meneer moet er nog even langs.

Gaat 'ie weer. Hup, ja hoor, over de andere baan nog er langs, en nog een d'r achteraan. "valt me mee dat ze niet boven op elkaar zijn geklapt. Nijmegen, Apeldoorn, Oberhausen. Utrecht rechtdoor. 3de versnelling, koppeling, gas. Zo, nu moeten we naar rechts. De A 12

Richtingaanwijzer, Utrecht 52 kilometer, hebben we toch net al gehad, oh, nee dat was 57 kilometer. Snelweg. Een bocht naar rechts, let op, 150 meter. 119,9 D. Dat kan toch niet op afstand tot de volgende praatpaal zijn? 119,8 D. Wat zou die D betekenen? 119,7 Komt een auto aan, daar komt niets aan en daarachter ook niets, Links aanhouden, richting aangeven, zo.

Eerst maar even op de rechter helft blijven, de vierde versnelling, koppeling, gas. Richtingaanwijzer naar links.

129, dat klopt toch niet? Dat moet iets anders zijn, ik weet het ook niet. Die nummers gaan op de snelweg verder, maar waar begint het en waar houden ze op?

118 kilometer naar Amsterdam, dat kan toch niet? Dat moet iets anders zijn. Nu rijden we tachtig, en niet 120. Die met zijn caravan houdt de hele zaak op, oh ja, nog naar links gaan ook. Túúrlijk!!

Die heeft een caravan als een kinderwagen.

Het is zo benauwd vandaag. Ik begrijp het niet. Thuis was het ook drukkend, is het soms IJsheiligen nee, nee dat kan niet, dat is in mei.

Van der Meent, Zephyr, hè, hè, eindelijk rijdt 'ie een beetje door. Heeft ook nog een hoed op, en dan maar rondkijken, niet op de weg, maar naar de heide.

Die hebben hun licht al aan. Waarom doen ze dat toch, het is klaarlichte dag?

Er hangt onweer in de lucht. Dat is toch een klein weerstation. Luchtverontreiniging, je ziet bijna niets meer. Licht is niet nodig.

Maar weer naar links, even inhalen. Hé, die daar is met zijn ruitensproeier bezig. Wat een drukte op de linkerbaan. 10 over 4. Met Pinksteren stond er een file van 35 kilometer. Utrecht, 42 kilometer, Ede, Wageningen.

De bus, Rinkelberg, de Raat. Zekerheid en chocolademelk.

Dat was een optimist, Adria, hm, het weer is slecht daar.

Een Trabant uit de DDR. Er staat geen DDR meer op alleen een D.

104,5, even passeren, wat ziet dat ding eruit. Wegrestaurant, 1200 meter Veenendaal.

Wat een drukte, ik schiet zo niet op.

Een totaal vlakke heuvel. Staat alleen een struik op. Aan de wegen kun je zien dat Holland plat is.

Hier moet ik oppassen, daar is vaak radarcontrole. Ah, ik ben niet de enige. Driebergen is vlakbij. Porsche, mooie auto.

Het enige tankstation in de verre omtrek. Benzine heb ik nog. Jawel, dat red ik nog wel.

Presentator

Het zijn is niet meer of minder dan het niet-zijn. De materiële overeenkomst met de factor tijd is VUUR, waarin alles vergaat en dat in zichzelf vergaat. Heraclides zegt: "Alles vloeit, niets bestaat, noch blijft hethetzelfde". De trapsgewijze piramiden zijn zonneladders, die ons meer bij het vuur, bij de tijd brengen. De gelijkbenige driehoek van één piramidezijde wijst op een zogenaamde "ternaire" evolutie, wijst op de opeenvolging, wijst op de factor tijd. Het kwadraat van de basis van de piramide, stelt de gelijktijdigheid voor, de ordening van co-existentie, van ruimte en van kosmos.

Verteller

De asbak stinkt. Een systeem met waterafvoer zou een stuk beter zijn. Nu wordt mijn radio ook warm. Minder roken dan maar, of de asbak legen. Die asbak moet dicht. Stank hier. Au, zit mijn vinger ertussen, mijn nagel ingescheurd.

Nu moet er toch een parkeerplaats komen? Dat zul je altijd zien, gaat het lampje van de benzinemeter branden, als je net voorbij een tankstation bent. Maar goed, ik ga niet stoppen voor een asbak. Maarsbergen, de volgende afslag is Driebergen.

Toe maar hoor, zet hem er maar tussen. Ik snap niet dat mensen absoluut niet opletten of er niet iemand aankomt, ze scheuren gewoon de weg op. En als je ze dan aankijkt, dan doen ze net alsof ze van niets weten. Nou ja.

Die rijden 120, je mag ook niet harder.

Maar die wil er nog langs, dus dan gaat 'ie er langs, maakt niet uit. Een tankstation over 100 meter. Het lampje is weer uitgegaan, ik hoef niet te tanken, hoewel?

A 12, 1135, wat een stank komt er uit die asbak, het was toch een sigaret, die stonk. Asbak maar weer open. Onderin brandt er nog een. Even opletten met rijden, nu. Nu brandt het pas goed, zeg. Hè, ook nog as op mijn broek.

Central Trailer.

In tien minuten ben ik weer thuis. Rookt die asbak nog? ja, die rookt nog steeds.

Soms denk ik niets, als ik auto rijd. Lege ruimte, lege straten, dat zou mooi zijn.

Naar rechts maar, want die achter me wil er voorbij. En als hij passeren moet dan doet ie het niet. Hij rijdt niet harder dan 120.

Even uitkijken, een Opel uit Oostenrijk.

Wat idioot, 225 P en R.
Naar links, kijken of er iets aankomt. Utrecht 15 kilometer.
We komen in de buurt, dat wordt nog wat.
100 kilometer. Nu moet ik 100 rijden.

Die asbak brandt nog steeds, niet te geloven. Ik moet me toch
aanwennen de asbak eerder leeg te maken.

Ik zal blij zijn als ik uit die stank ben.
Even het raam open doen. Ik gooi de as in de w.c. als ik thuis
ben. Water dooft vuur. De ventilatie aanzetten. Deze ventileert
door de wind die bij het rijden naar binnen wordt geblazen. De
andere door een ventilator. De ventilator zit toch voorin?

Presentator

De ruggengraat van de Haringvlietsluizen wordt gevormd
door Nabla-liggers. Dat zijn enorme op hun punt staande
gelijkbenige driehoeken van beton. De ligger bestaat uit de
volgende onderdelen: in het midden een naar de horizon
gerichte piramidevorm, het symbool van het mannelijke
elementvuur; en drie wederom naar beneden gerichte
piramidevormen, het symbool voor het vrouwelijke element
water.
Het vuur wordt door het water omgeven.

EN DAT IS VOOR ONS OOK ZO.

Verteller

Hier moet ik eraf. Utrecht 600 meter.
Rechts, richtingaanwijzer.
Moet je links zien, alweer een file. Nou, als ik daar in zou
staan.

Rechtsaf. Omleiding Utrecht - Oost, die moet ik hebben. Oh,
het is pas vanaf 21 juni. Geen probleem, het is vandaag 15
juni. Kunnen we rechtdoor. Vreemd licht!!

63,1 Y
63,0

Die groene bordjes, toch niet de afstand naar Amsterdam of
Rotterdam, ah, misschien Den Haag?

Wat was dan 119, we hebben 50 kilometer gereden, ja dat klopt.

Utrecht - Oost, richtingaanwijzer naar rechts, voorsorteren.
Begint het weer te smeulen.
Ik ben blij dat ik geen filtersigaretten rook.
Maar er zitten wel filters in mijn asbak, niet van mij, van iemand anders, verdomme.
Het is niet uit te houden, die stank.
Hè, weer een laagvliegende vogel.

"Zo lief heeft God de wereld gehad", staat daar op die kerk, nou, ja. Rode kleur.
Hoe bedenken ze het.

Zal ik bij dat tankstation even de asbak leegmaken. Zie je, precies als ik hem wil leegmaken, dan houdt 'ie op met roken. Ik ben zo thuis.
Stop. OK stoplicht op rood. Koppeling, remmen.

Omdraaien, geen fietsers.

Stop, rood, 50 kilometer, uiterste limiet. Hoortoestellen. Stop apartheid, Boycot. Rechtdoor.

Wie rijdt daar nou? Achter die fiets, rechts, rechtdoor. Zoekt die een parkeerplaats, nee.

Stoplicht, rechts, rechts, komt een fietser aan, kom een beetje sneller. Ook nog oversteken ja, hoor.

Die hobbelt hier, slecht voor je auto. Richtingaanwijzer links, parkeerplaats? Prima, precies voor de deur.

Wat ben ik blij dat ik thuis ben, zeg!

Motor uit, stuurslot erop, sleutel eruit. Klaar. 't Regent niet meer. Deur open, uitstappen, nu sta ik, omdraaien, afsluiten, waar is de sleutel nou, afsluiten.

Oversteken, geen auto? Geen auto.

Interviewer Hoe was dat toen in 1953?

Gids van het Delta Museum Nou, we wisten hier natuurlijk niet wat er ginggebeuren, we wachtten angstig af en we hadden natuurlijkals mensen die hier gewend zijn om te leven wel vaak wind enwater gehoord en gezien. Maar toen ging de Haringvliet helemaalvol hier op het eiland Goeree-Overflakkee en ook de Grevelingen,beide zeearmen drongen helemaal in het land en kwamen elkaardaarachter waar nu de Volkerak gebouwd is tegen. De zee brakdaar de dijken weg en toen liep het land vol. En hier bijStellendam zitten wij eigenlijk maar op een smal strookje vanhet eiland Goeree-Overflakkee en de zee die nam alles en iedereen die zij tegenkwam mee.

Gids van het Delta Museum We zijn natuurlijk niet zo piepjong meer en we hebben die watersnood meegemaakt en toen hebben we gezien wat wind en water kunnendoen en daar kwamen geen mensenhanden aan te pas.Maar nu, hier bij de Haringvlietsluizen vooral, zien we af en toezoveel afval in het water dat we zeggen:

Nu komt het gevaar niet van de zee, maar nu komt het gevaar vanhet land. Want niet iedereen is nog doordrongen ervan dat we met datmilieu spelen. We gooien gewoon veel te veel afval maar ook veelte veel gevaarlijk afval in het water. En nu, de mensen die hiermet wind en water leven, denken niet alleen aan zee en strand enwind en ook niet aan storm maar vooral aan dat vuil: "Waar moetenwe daar mee blijven?" Want onze rivieren, onze sloten, onzezee wordt totaal vervuild en we zeggen dan niet dewatersnoodramp maar we zeggen nu de ramp die mensen ons aandoen.

Presentator NABLA

"Het gevaar komt niet van de zee, maar van het vasteland"

een hoorspel van MICHAEL FAHRES
in samenwerking met MICHAEL JÜLLICH

Met dank aan:Douglas R. Hofstadter, Janette Woolverton,
Otto Weerth,Aleister Crowley, Umberto Eco, Marcel Homet
en
Martin, Jan, Suze (de informerende vrouw), Arno,de
Haringvlietsluizen, Rijkswaterstaaten met steun vanhet
Stimuleringsfonds voor Nederlandse Culturele
Omroepprodukties.

De geluidsopnames werden gemaakt in één van de Nabla-
liggers van de Haringvlietsluizen bij Stellendam.

Dit was de laatste aflevering in onze serie hoorspelen.
De bovenbouw werd vandaag gemaakt door
Vincent van Engelen
Michael Fahres
Lex Goode
Michael Jüllich
Klaas Wiedijk
en Piet Hein van de Poel.

(einde)

Hilversum, Utrecht - 13 juni 1990 (23.55 uur)